

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Արվեստի և սպորտի

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Բարսեղյան Ա. Ա. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 3

«12» սեպտեմբեր 2023 թ.

ԱՍ/Բ-085 ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՑՆԵՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասից, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴՈՒԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

/դասից, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ»

/դասից, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Արվեստի և սպորտի ամբիոն

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը

Առկա/հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

առկա՝ 2 կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս՝

Մարինե Սիրադեղյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե՝ siradeghyanmarine@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	6
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	7
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	9
9.	Ուսումնառության մեթոդները	9
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	10
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	11
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	14
12.3.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	18
14.	Գնահատում.....	19
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	19
14.2.	Հարցաշար.....	20
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	23
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	24

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Մարզական կառույցներ» դասընթացը կարևորվում է մարզական բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն և սպորտային մարզումներ» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

«Մարզական կառույցներ» առարկայի **նպատակն է** ուսանողների ծանոթացնել մարզական կառույցների հիմնական խնդիրներին, հասարակ, պարզ մարզական կառույցներների նախագծման և կառուցման համար ձեռք բերած գիտելիքների և գործնական հմտությունների կիրառմանը: Այսինքն՝ դասընթացի վերջնարդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ինքնուրույն սիեմատիկ պատկերել, նախագծել և անհրաժեշտության դեպքում կառուցել, հասարակ մարզական կառույցներներ՝ առանց մասնագերտ-շինարարների:

2.1 Դասընթացի խնդիրներն է նպաստել ազգաբնակչության տարբեր տարիքի և սեռի մարդկանց օրգանիզմի ձևի և ֆունկցիաների համակողմանի զարգացմանը, ուսուցանել կյանքին անհրաժեշտ շարժողական և կիրառական ընդունակություններ, նպաստել օրգանիզմի վերականգնողական գործընթացներին, սովորույթ ձևավորել սպորտով մշտապես զբաղվելու ցանկություններով, հաղորդել գիտելիքներ մարզական կառույցների առկայության, ներգործության օրինաչափությունների վերաբերյալ, մարդկանց մոտ ձևավորել կազմակերպչական, բարոյակամային, գեղագիտական հատկություններ, ուսանողներին ծանոթացնել դպրոցներում, ուսումնական այլ հաստատություններում գործող, ինչպես նաև համաշխարհային և հայրենական մարզական կառույցների նախագծերին և տարածական լուսանկարների հետ, ուղղորդել ստացած գիտելիքները դասընթացների ժամանակ տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններով:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

«Մարզական կառույցներ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների հումանիտար և բնագիտական գիտելիքների, տարածական պատկերացման և գծագրության պարզագույն հմտությունների առկայությունը: Տվյալ դասընթացն ուսումնասիրելուն զուգընթաց ուսանողը պետք է ուսումնասիրի և տիրապետի հետևյալ դասնթացները՝ ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա, տուրիզմ, առաջին բուժօգնության կազմակերպումը, մանկավարժություն, հոգեբանություն, գծագրություն և գրաֆիկա, մաթեմատիկա, ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պատմություն:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Մարզական կառույցներ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

- ✓ պատկերացում կազմել մարզական կառույցների տեսակների վերաբերյալ,
- ✓ տիրապետել տեսա-գործնական դասերին մարզական կառույցների ոլորտի վերաբերյալ,
- ✓ տիրապետի մարզական կառույցների պատմությանը և հետագա զարգացմանը,
- ✓ տիրապետի մարզական կառույցների կառուցման փաստաթղթերի հերթականությանը,
- ✓ տիրապետի մարզական կառույցների սխեմաներ գծելուն,
- ✓ տիրապետի ձեռք բերված ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքի տեղադրման, ձևափոխման աշխատանքային գործընթացներին,
- ✓ տիրապետի տվյալ կառույցին վերաբերվող սանիտարահիգինիկ նորմաների պարտադիր կատարմանը
- ✓ կարողանա ինքնուրույն գծել կամ կառուցել պարզ, հասարակ մարզական կառույց՝ առանց շինարար-մասնագետների,
- ✓ իր գիտելիքները կիրարի մարզական կառույցի կառուցման կամ վերանորոգման աշխատանքների ժամանակ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԿ)
ՀԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԿ3 ստվորելու ունակություն,
ՀԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Ը)Արարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Մարզական կառուցներ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մանկավարժական մասնագիտական, մարզական գործունեության ընթացքում, մարզադպրոցներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և ուսումնամարզական, մարզաառողջարանային բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	-
Գործնական աշխատանք	28	-
Սեմինար պարապմունք	-	-
Լաբորատոր աշխատանք	-	-

³Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ինքնուրույն աշխատանք	48	-
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրազումարային քննություն)	ստուգարք	ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ձանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացարանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական դեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրնհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական դեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական դեկավարության:
- **Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵**
 - **Ուժեքատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
 - **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնածանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:

- 8. Դասավանդման մեթոդներն են հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....**
- 9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/hետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում, պարզ մարզական կառույցների ինքնուրույն պատկերում...**

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁶.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		Պատմատառություն	Անվանակարգություն	Գործադրություն	Մասնակիություն	Հիմնարկություն
1.	Մարզական կառույցների ծագումը, զարգացումը, կառուցումը	4	-	4	-	8
2.	Մարզական կառույցների դասակարգումը, տիպայինությունը	2	-	4	-	8
3.	Մարզական կառույցների փաստաթղաշրջանառությունը, նախապատրաստական հողային աշխատանքներ	2	-	6	-	8
4.	Մարզական կառույցների շինարարությունը, շիննյութեր	2	-	6	-	8
5.	Ինժեներական կոմունիկացնիաներ, նորմատիվներ	2	-	4	-	8
6.	Բարեկարգում, սխեմաներ, անձնագրում	2	-	4	-	8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		14		28		48

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Николаенко А. В. Спортивные сооружения, М.	1976

⁶ Նման է օրացուցային պլանին

2.	Гагина Ю. А. Спортивные сооружения, М.	1976
3.	Спортивные сооружения Методические рекомендации к практическим занятиям. «СЕВЕРО-КАВКАЗСКИЙ ФЕДЕРАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»	2015
4.	Оздоровительные системы физической культуры, Методические рекомендации, Мискович Т.В., Старовойтова Т.Е.,	2019.
5.	Страшнов Д. Оформление стадионов и спартакийских площадок, М,	1976

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)

1.	https://obuchalka.org/20201109126720/funkcionalnie-trenirovki	2020.
2.	https://obuchalka.org/20220206140924/organizaciya-sportivnih-krujkov-v-doshkolnih	2015.
3.	Հայկական սովետական հանրագիտարան / հ.7 էջ 311/	

Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղյուրներ (ԷԱ)

1.	https://obuchalka.org/20220815146706/netradicionno-ozdorovitelnie-tehnologii	2018
2.	http://www.thsport.ru/info_docs/poleznie_statii	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁷
1.	Մարզական կառույցներ առարկան և խնդիրները: Համառոտ պատմական տեղեկություն մարզական կառույցների մասին: Ծանոթացում մարզական կառույցների նախագծերի և նախահաշիվային փաստաթղթերի հետ:	1.Ս/կ առարկան և խնդիրները: 2.Պատմական տեղեկատվություն: 3.Ս/Կ կառուցմանը ներկայացվող սկզնական պահանջները և օրենսդրական փաստաթղթերի հաջորդականությունը:	2	ՊԳ 1,2,3, ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ2
2.	Ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ մասնակցությունը նախագծման և շինարարական աշխատանքներին: Մարզական կառույցի կառուցվածքը, դասակարգումը:	1.Ընդգծել ֆիզկուլտուրա դասավանդող ուսուցչի մասնագիտական գիտելիքների իմացության կարևորությունը դասապրոցում և դասից դուրս: 2.Ներկայացնել մարզական կառույցների հարքերությունները ըստ պահանջների:	2	ՊԳ 1,2,3,4 ԼԳ1,2,,3 ՀՏՊ/ ԷԱ

⁷ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		3. Ներկայացնել մ/կ դասակարգումը ստ տիպայինության, դասերի, կարգայինության:		
3.	Բաց և ծածկած մարզական կառույցների շինարարական աշխատանքներ: Մարզական կառույցի տեղի ընտրումը և նախապատրաստումը շինարարական աշխատանքներին: Տեղամասի գեղեցիական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը: Դրենաժանային աշխատանքներ:	<p>1. Բաց և ծածկած մարզական կառույցների հասկացողությունների մեկնաբանում: Ինչպես նաև ձևափոխվող մ/կ տարբերակների վերլուծություն</p> <p>2. Բաց և ծածկած մարզական կառույցների տարբերությունը և ընդհանությունները ընդել:</p> <p>3. Ներկայացնել կառույցների շինարարական աշխատանքներին վերագրվող պրոցեսները՝ սկզբից վերջ:</p> <p>4. Ամառային, ձմեռային, ձևափոխվող բաց և ծածկված մարձական կառույցներ:</p> <p>5. Տեղադրության, ռելիէֆի, կլիմայական պահանջներին ներկայացվող հիմնահարցեր և դրանց պատասխանները:</p> <p>6. Ինչ է ուսումնասիրում գեղեցիան: Տեղամասի գեղեցիական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը:</p> <p>7. Ինչ է դրենաժը: Դրենաժանային աշխատանքները մ/կ շինարարության և շահագործման ժամանակ:</p>	2	ՊԳ 1,2,3,4 ԼԳ 1,2, ՀՏՊ/ ԷԱ 1,2,
4.	Մարզական կառույցի փաստաթղթեր և նախագծեր:	<p>1. ներկայացվող համապատասխան մտքի իրագործման անհրաժեշտ և պարտադիր պայմանների վերլուծություն:</p> <p>2. Ինչ են և ինչպիսին են լինու մ մ/կ նախագծերը և նախահաշիվները:</p> <p>3. Համայնքի և ֆեղերացիաների կարևորությունը նախագծման, շինարարության, շահագործման ժամանակ:</p> <p>4. Մարզական կառույցների յուրահատկությունները նախատեսված</p>	2	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ 1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ 1,2

		<p>սահմանափակ կարողություններով մարդկանց համար:</p> <p>4.Ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքեր:</p>		
5.	Բնական և արհեստական շինանյութեր: Մարզական կառույցի բարեկարգման աշխատանքներ:	<p>1.Մ/կ կառուցման և բարեկարգման ժամանկան օգտագործվող բնական և արհեստական շինանյութեր:</p> <p>2.Բնական շինանյութերի կիրառման կարևորությունը ըստ կլիայի:</p> <p>3.Արտեստական շինանյութերի և կապակցանութերի էկոլոգիապես ճիշտ տեսակների կիրառումը :</p>	2	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
6.	Զրամատակարարման, ջերմամատակարարման, շրահեռացման, էլեկտրամատակարարման և սվաղային աշխատանքներ: Մարզական կառույցի ջերմամատակարարման աշխատանքների տարբերակներ:	<p>1.Ներքին և արտաքին կոմունիկացիաների կարևորությունը, նորմատիվների պահպանումը:</p> <p>2.Ժամանակակից տեխնիկական առաջընթացի ներմուծումը մ/կ կառուցման ժամանակ:</p> <p>3.Զրի քանակին և որակին ներկայացվող պահանջները մարզական կառույցներում:</p> <p>4.Ցնցուղարանների կարևորությունը և տեսակները:</p>	2	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
7.	Մարզական կառույցների նախագծերի, սխեմաների հանձնումը:	<p>1.Ներկայացված էսքիզների վրա մ/կ լուսավորության, կումունիկացիաների, բարեկարգման օրինակների վերլուծություն:</p>	2	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստոգման ձևը	Գրականություն⁸
1.	Մարզական կառույցներ առարկան և խնդիրները: Համառոտ պատմական տեղեկություն մարզական կառույցների մասին:	1.Մարզական կառույցներ առարկան և խնդիրները: 2.Պատմական տեղեկատվություն: 3.Օլիմպիական խաղերի ազդեցությունը կառույցների զարգացման վրա:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3, ԼԳ1,2,3 ՀՏՊ/ ԷԱ2
2.	Ծանոթացում մարզական կառույցների նախագծերի և նախահաշիվային փաստաթղթերի հետ:	1.Մարզական կառույցների կառուցմանը ներկայացվող սկզբանական պահանջները և օրենսդրական փաստաթղթերի հաջորդականությունը:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4 ԼԳ1,2,,3 ՀՏՊ/ ԷԱ
3.	Ֆիզկուլտուրայի ուսուցչի մասնակցությունը նախագծման և շինարարական աշխատանքներին: Մարզական կառույցի կառուցվածքը:	1.Ըստգծել ֆիզկուլտուրա դասավանդող ուսուցչի մասնագիտական գիտելիքների իմացության կարևորությունը դասապրոցում և դասից դուրս: 2.Ներկայացնել մարզական կառույցների կառուցվածքի բաժինները: 3.Ներկայացնել մ/կ կառուցվածք ըստ տիպայինության, դասերի, կարգայինության:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4 ԼԳ1,2,3 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2,
4.	Մարզական կառույցի դասակարգումը:	1.Ներկայացնել մարզական կառույցների տարրերությունները ըստ պահանջների: 2.Ներկայացնել մ/կ դասակարգումը ըստ տիպայինության, դասերի, կարգայինության:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
5.	Բաց և ծածկած մարզական կառույցների շինարարական աշխատանքներ:	1.Բաց և ծածկած մարզական կառույցեր հասկացողությունների	2	Բանավոր հարց ու	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2

⁸ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		<p>մեկնաբանում:Ինչպես նաև ձևափոխվող մ/կ տարբերակների վերլուծություն</p> <p>2. Բաց և ծածկած մարզական կառույցների տարբերությունը և ընդհանությունները ընդգել:</p> <p>3.Ներկայացնել կառույցների շինարարական աշխատանքներին վերագրվող պրոցեսները՝ սկզբից վերջ:</p> <p>4. Ամառային, ձմեռային, ձևափոխվող բաց և ծածկված մարձական կառույցներ:</p>		պատասխան	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
6.	Մարզական կառույցի տեղի ընտրումը և նախապատրաստումը շինարարական աշխատանքներին: Տեղամասի գեղեցիկական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը: Դրենաժանային աշխատանքներ:	<p>1. Տեղադրության, ռելիէֆի, կլիմայական պահանջներին ներկայացվող հիմնահարցեր և դրանց պատասխանները:</p> <p>2. Ինչ է ուսումնասիրում գեղեցիկան: Տեղամասի գեղեցիկական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը:</p> <p>3. Ինչ է դրենաժը: Դրենաժային աշխատանքները մ/կ շինարարության և շահագործման ժամանակ:</p>	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
7.	Բնական և արհեստական շինանյութեր:	<p>1.Մարզական կառույցների կառուցման և բարեկարգման ժամանակ օգտագործվող բնական և արհեստական շինանյութեր:</p> <p>2.Բնական շինանյութերի կիրառման կարևորությունը ըստ կլիամյի:</p> <p>3.Արտեստական շինանյութերի և կապակցանութերի էկոլոգիապես ճշշտ տեսակների և էֆեկտիվ կիրառումը:</p>	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
8.	Մարզական կառույցի բարեկարգման աշխատանքներ:	<p>1.Մարզական կառույցների բակերի բարեկարգման սխեմաների դիտարկումներ: 2.Նոր մոտեցումների և սխեմաների կազմում:</p>	2	Բանավոր հարց ու պատասխան	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2

		3. Ճանապարհների և մարզական քաղաների տեղաբաշխում մարզական կառույցների տարածքում:			
9.	Զրամատակարարման, ջերմամատակարարման, ջրահեռացման, էլեկտրամատակարարման և սվաղային աշխատանքներ:	1. Ներքին և արտաքին կոմունիկացիաների կարևորությունը, նորմատիվների պահպանումը: 2. Ժամանակակից տեխնիկական առաջընթացի ներմուծումը մ/կ կառուցման ժամանակ:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
10.	Զրամատակարարման, ջերմամատակարարման, ջրահեռացման, էլեկտրամատակարարման և սվաղային աշխատանքներ: Մարզական կառույցի ջերմամատակարարման աշխատանքների տարբերակներ:	1. Ժամանակակից տեխնիկական առաջընթացի ներմուծումը մ/կ կառուցման ժամանակ: 2. Հակարդային սարքավորումներ և կանոնների պահպանումը: 3. Զրի քանակին և որակին ներկայացվող պահանջները մարզական կառույցներում: 4. Ցուցուղարանների կարևորությունը և տեսակները:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
11.	Մարզական կառույցների յուրահատկությունները նախատեսված սահմանափակ կարողություններով մարդկանց համար:	1. Շենքերի և բաց կառույցների մուտքերի ապահովումը սահմանափակ կարողություններով մարդկանց համար: 2. Թեքահարթակների առկայությունը: 3. Պարաօլիմպիկ խաղերի մարզական կառույցներ:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
12.	Ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքեր:	1. Տիպային մարզական կառույցներին ներկայացվող մարզակն գույք և սարքավորումներ: 2. Ոչ ստանդարտ մարզական գույք, նախակրթարանների մարզական գույք:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
1	Մարզական կառույցների նախագծերի, սխեմաների հանձնումը:	1. Ներկայացված էսքիզների վրա մարզական կառույցների լուսավորության,	2	Բանավոր հարց ու	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2

3.		կումունիկացիաների, բարեկարգման օրինակների վերլուծություն:		պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
1 4.	Մարզական կառույցների նախագծերի, սխեմաների հանձնումը:	1.Ներկայացված էսքիզների վրա մ/կ լուսավորության, կումունիկացիաների , բարեկարգման օրինակների վերլուծություն:	2	Բանավոր հարց ու պատասխան, սխեմաների բացատրում	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁹
1.	Հրազդան մարզադաշտի նախագծման և կառուցման աշխատանքներ	1.Կառուցման առիթը, նպատակը տարեթիվը: 2.Նպատակահրն կիրառությունը: 3.Արդի վիճակը:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,4,5 ԼԳ1,2 ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
2.	Մարզահամերգային համալիրի նախագծման և կառուցման աշխատանքներ	1.Կառուցման առիթը, նպատակը տարեթիվը: 2.Նպատակահրն կիրառությունը: 3.Արդի վիճակը:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,4,5
3.	Ծաղկաձորի սպորտային համալիր	1.Կառուցման առիթը, նպատակը տարեթիվը: 2.Նպատակահրն կիրառությունը: 3.Արդի վիճակը:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ԼԳ1,2

⁹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

4.	Վանաձորի մարզական կառույցները	1.Կառույցման առիթը, նպատակը տարեթվերը: 2.Նպատակահրն կիրառությունը: 3.Արդի վիճակը:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
5.	Համառոտ պատմական տեղեկությունների մարզական կառույցների մասին	1.Պատմական ակնարկ: 2.Քիրստոնեության ընդունման ազդեցությունը: 3.Օլիմպիական խաղերի տարեգրություն	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,4,5
6.	Մարզական կառույցների տեղի ընտրությունը, կլիմայի ազդեցությունը, նախապատրաստական աշխատանքներ	1.Մարզական կառույցների կառույցման նպատակը / ամառային, ձմեռային, խառը: 2.Տեղադրությունը և կլիմայի ազդեցությունը: 3.Փաստաթղթային և հողային նախապատրաստական աշխատանքներ:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ԼԳ1,2
7.	Բաց մարզական կառույցներ և բաց մարզական կառույցների նախագծումը	1.Բաց մարզական կառույցներ, դրանց նախագծման աշխատանքների կարևորությունը և անհրաժեշտությունը: 2.Բաց և ծածկված մարզական կառույցների նմանություններն ու տարրերությունները:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
	Ծածկած մ/կ և դրանց նախագծումը	1.Ծածկած մարզական կառույցներ, դրանց նախագծման աշխատանքների կարևորությունը և անհրաժեշտությունը: 2.Ամառային և ձմեռային մարզաձևերի կառույցներ:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,4,5
8.	Մ/կ տեղի ընտրությունը, նախապատրաստական աշխատանքներ Մ/կ տեխնիկական փաստաթղթեր և նախագծեր	1.Մարզական կառույցի տեղի ընտրությունը համայնքի ներսում կամ համայնքից դուրս: 2.Նաշապատրաստական աշխատանքների վարումը: 3.Նամապատասխան փաստաթղթերի՝ ըստ հաձորդականության, հավաքումը:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ԼԳ1,2

9.	Բնական և արհեստական շինանյութեր : Ս/կ բարեկարգման աշխատանքներ:	1. Կիրառվող շիննյութերը: 2.Նախազգերի հաշվարկում, տեղայինացում, կապում տեղանքին: 3.Կառույցին կից կատարվող բարեկարգման աշխատանքներ, հաջորդականություն, ճանապարհային կամ այլ տարասպորտային ուղիների կառուցում կամ վերակառուցում:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2
10.	Ս/կ շինարարության համար տեղանքի հարթեցման, նշահարման և դրենաժային աշխատանքներ Զբամատակարարման, շրահեռացման, էլեկտրամատակարարման, ջեռուցման, սվաղային աշխատանքներ	1. Տեղադրության, ռելիեֆի, կլիմայական պահանջներին ներկայացվող հիմնահարցեր և դրանց պատասխանները: 2. Տեղամասի գեղեղիական հանույթի և նշահարման աշխատանքների կատարումը: 3. Դրենաժային աշխատանքները մ/կ շինարարության և շահագործման ժամանակ: 4. Կոմոնիվիկայիաների առանձին նկարագրություններ:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՊԳ 1,2,3,4,5
11.	Մարզական կառույցների յուրահատկությունները նախատեսված սահմանափակ կարողություններով մարդկանց համար: Մտանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքեր:	1. Թեքահարթակների, վերելակների կառուցում: 2. Հանդերձարանների, օժանդակ և հանդիսատեսի համար նախատեսվող կառույցների առկայություն, հարմարեցում: 3. Գույքի ձեռքբերում և վերանորոգում:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ԼԳ1,2
12.	Ամառային, ձմեռային, ձևափոխվող բաց և ծածկված մարզական կառույցներ	1. Մարզադաշտերի, լողավազանների, դահուկային տրասաների, ջրային մարզախաղերի և այլ մարզաձևերի համար կառուցվող մարզական կառույցների կառուցում, վերակառուցում, վերանորոգում և շահագործում:	գրավոր	գրավոր	գրավոր	ՀՏՊ/ ԷԱ1,2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁰

Ուսուրսի անվանումը	Ուսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան	Համակարգիչ, պրոյեկտոր, գրատախտակ
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁰ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկան հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաշափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգաքննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹¹:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգաքննություն:

Ստուգաքննությունը ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹²

¹¹«Կանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.).

¹² Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.3. Գնահատման չափանիշները

- Գործնական աշխատանքները գնահատվում են 2 անգամ՝ յուրաքանչյուրը մինչև 20 միավոր:
- Ինքնուրույն աշխատանքները հանձնարարվում են 2 հատ և գնահատվում են յուրաքանչյուրը մինչև 10 միավոր:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

**Մասնագիտություն՝ 011401.00.6 ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

**Կրթական ծրագիր՝ 011401.09.6 - «Ֆիզիկական դաստիարակություն
և սպորտային մարզումներ»**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-085 ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 3-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	60	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների ծանոթացնել մարզական կառույցների հիմնական խնդիրներին, հասարակ, պարզ մարզական կառույցներների նախագծման և կառուցման համար ձեռք բերած գիտելիքների և գործնական հմտությունների կիրառմանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքներ »	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ պատկերացում կազմել մարզական կառույցների տեսակների վերաբերյալ, ✓ տիրապետել տեսա-գործնական դասերին մարզական կառույցների ոլորտի վերաբերյալ, ✓ տիրապետի մարզական կառույցների պատմությանը և հետագա զարգացմանը, ✓ տիրապետի մարզական կառույցների կառուցման փաստաթղթերի հերթականությանը, ✓ տիրապետի մարզական կառույցների սխեմաներ գծելուն, ✓ տիրապետի ձեռք բերված ստանդարտ և ոչ ստանդարտ մարզական գույքի տեղադրման, ձևակիրածման 			

	<p>աշխատանքային գործընթացներին,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ տիրապետի տվյալ կառուցյին վերաբերվող սանհիտարահիգենիկ նորմաների պարտադիր կատարմանը ✓ կարողանա ինքնուրույն գծել կամ կառուցել պարզ, հասարակ մարզական կառուց՝ առանց շինարարմասնագետների, ✓ իր գիտելիքները կիրառի մարզական կառուցյի կառուցման կամ վերանորոգման աշխատանքների ժամանակ:
Դասընթացի բովանդակություն ը	<p>Թեմա 1 -Մարզական կառուցյների ծագումը, զարգացումը, կառուցումը, Թեմա 2- Մարզական կառուցյների դասակարգումը, տիպայինությունը, Թեմա 3- Մարզական կառուցյների փաստաթղթաշրջանառությունը, նախապատրաստական հողային աշխատանքներ Թեմա 4- Մարզական կառուցյների շինարարությունը, շինույթեր Թեմա 5- Ինժեներական կոմունիկացիաներ, նորմատիվներ Թեմա 6 -Բարեկարգում, սխեմաներ, անձնագրում</p>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նոր ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգադրներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր: <p style="text-align: right;">Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանց սանդղակ</p>

	Գնահատականը ըստ 5 բալանց համակարգի	Գնահատական ը ըստ 100 բալանց համակարգի	Գնահատական ը ըստ ECTS համակարգի
«Գերազանց» (5)	96-100	A+	
«Գերազանց» (5)	91-95	A	
«Գերազանց» (5)	86-90	A-	
«Լավ» (4)	81-85	B+	
«Լավ» (4)	76-80	B	
«Լավ» (4)	71-75	B-	
«Բավարար» (3)	67-70	C+	
«Բավարար» (3)	62-66	C	
«Բավարար» (3)	40-61	C-	
«Անբավարար »	0-39	D	
«Ստուգված»	40-100	S	
«Չստուգված »	0-39	U	
Գրականություն	Պարտադիր- ՊԳ 1,2,3,4,5 Լրացուցիչ- ԼԳ1,2,3		